

REVISTA ECONOMICĂ.

Organ financiar-economic.

Organul oficial al „Solidarității”, asociațiune de institute financiare ca însoțire.

Apare odată pe săptămână.

Membri ai asociațiunii „Solidaritatea” sunt:

Agricola, (Ecica), Agricola, (Hunedoara), Agricola, (Lugoș), Agricola (Sebeșul-sădesc), Albina, Ardeleana, Arieșana, Arina, Armonia, Astra, Auraria, Aurora, (Baia-mare), Arigeana, Băndăna, Banca Poporală, (Caransebeș), Banca Poporală, (Dej), Banca Poporală, (Arpașul-inf.), Beregsana, Berzovia, Bihoreana, Bistrițana, Bocșana, Brădetul, Buciumana, Cassa de împrumut ca însoțire, (Bicaz), Cassa de păstrare, (Mercurea), Cassa de păstrare (reuniune), (Săliște), Câmpiana, Cârțșoreana, Chiorana, Chiseteiana, Codreana, Comuna, Concordia, (T.-Uzdin), Cordiana, Coroana, (Bistrița), Coroana, (Timișoara), Corvineana, Creditul, Crișana, Cugiereana, Decebal Detunata, Doina, Drăganul, Dundreana, Economia, (Cohalm), Economistul, Făgeșana, Fortuna, Frăția, Frățietatea, Furnica, Geogeană, Gloria, Grănișterul, Hațegana, Hondoleana, Însoțire de credit, (Vestem), Institut de credit, (Mehadia), Institut de credit, (Gavoșdia), Isvorul, (Sângeorgiu), Isvorul, (Sebeșul-inf.), Iulia, Lăpușana, Ligediana, Lipovana, Lucașfărul, Mărgineana, Mercur, Mielul, Minerva, Munteana, (Cormiareva), Murășiana, Murășianul, Nădlăciana, Negoiul, Nera, Noiana, Olieana, Oraviciana, Orientul, Panciovana, Patria, Piatra, Plugarul, (Cacova), Plugarul, (Săcădate), Poporul, (Lugoș), Poporul, (Săliște), Porumbăceana, Progresul, Racoșana, Reuniunea de împrumut și păstrare, (Ilva-mare), Răureana (Cap. Măndăstur), Săcana, Sătmăreana, Sebeșana, (Caransebeș), Sebeșana, (Sebeșul-sădesc), Selăgeana, Sentinela, Șercățiana, Silvania, Șoimușana, Someșana, Speranța, (Hosman), Steaua, Iârndeana, Țibleșana, Timișana, Ulpiana, Unirea, Vatra, Victoria, Viitorul, Voileana, Vlădeasa, Vulturul, (Sânmartin), Vulturul, (Tâșnad), Zărândeana, Zlăgheana.

Prețul de prenumărare:
pe 1 an K 12—, pe 1/2 an K 6—

Redactor responsabil:
CONSTANTIN POPP.

Taxa pentru inserțiuni:
de spațiul unui cm² câte 10 fileri.

Cum lucrează alții și cum lucrăm noi?

I.

Sub titlul acesta s'ar putea deschide o rubrică permanentă, urmărind neconținut modul de lucrare al altora, în comparație cu al nostru. Exemplele îndeamnă mai mult decât vorbele înaripate. Mai ieri - alaltăieri se accentuă în „Tribuna” necesitatea unei Casse Rurale la noi. Greutatea acestei propuneri o simțesc mai ales aceia, cari se trudesc *practic* să parceleze pământuri între săteni. (Minunea minunelor: în zilele noastre de vorbărie, literară și neliterară, sterilă, avem și exemple sporadice de lucrări de aceste, practice și fecunde).

De câțiva ani relevăm în „Rev. Ec.” activitatea *Reuniunii Agricultorilor Ungari* (Magyar Mezőgazdák Szövetkezete) din Pesta, pe baza rapoartelor ei anuale. De rândul acesta foiletez raportul despre gestiunea anului 1910/11.

Reuniunea a împlinit 20 ani de existență. În acest timp, campionii intereselor agricole ungare și-au dat toată silința să întărească sentimentul de solidaritate și să răspândească spiritul de asociere între agricultori. Rezultatele „îmbucurătoare”, s'au văzut în congresele dela Kecskemét, Lugoș și Sătmar. Curentele din ce în ce mai întehite sunt de efect însemnat asupra mentalității ungurești și asupra legislației din zilele de acuma, pre-

cum s'a arătat, de repetite-ori, și în coloanele revistei noastre.

Reputația, de care se bucură Reuniunea în cercul marilor agricultori, se învederează și din hotărîrea congresului IX agricol, în sensul căreia M. M. Sz. e încredințată cu organizarea modernă a creditului agricol, cu valorarea cerealelor și a vitelor. Neputând trece cu tăcerea peste greutatea acestor probleme vaste, încrederea exprimată față de Reuniune e de mare preț, căci fără ea nici nu poți proceda la rezolvirea chestiilor încurcate.

Numărul membrilor s'a urcat, în cursul anului, dela 1680 la 1751, iar al cuotelor dela 4313 la 4436, cu suma de Cor. 887.200.— (Cuota = 200 coroane).

Reuniunea își mărește magazinul de mărfuri și își zidește un nou local pentru institut.

Editează, de două-ori pe lună, revista „*Mezőgazdák*” atrăgând atenția membrilor sei asupra multor chestii practice.

În oraș de scumpete mare, cum e Budapesta, se nizuiește să ușureze condițiile de traiu, pentru mulți, cumpărându-le pe prețuri ieftine produsele agricole. Tocmai din acest motiv a dat mare estensiune și dezvoltare *secției cerealelor*, câștigând și drept de furnitură la armată.

Activitate satisfăcătoare a dezvoltat *secția nutrețurilor*.

Secția vitelor de prăsilă s'a trezit în fața unor probleme excepționale. Din încredințarea ministerului de agricultură, a importat astă primăvară, din Galiția, mai multe mii

de porci, pentru a-i împărți între micii proprietari din Ungaria de sus. Importul acesta a reclamat muncă încordată de săptămâni și a angajat activitatea tuturor forțelor de specialitate. Prin Mai, în urma lipsei simțitoare de lapte și la insistența proprietarilor, s'a încercat importul de vite cu lapte din Olanda, deși vitele de șes nu se potrivesc condițiilor climatice din Ungaria. Incercarea nu a avut rezultat, dată fiind carantina din Germania și Franța. Privirea secției s'a îndreptat atunci asupra regiunii dela Rin a Germaniei. Dar și aceasta închisă din cauza febrei aftoase. După aceste eforturi zadarnice, s'a făcut *importul de vite de prăsilă din Anglia* și auțiunea în Tattersal, care a deșteptat interesul tuturor agricultorilor din monarhie.

Despărțămintele pentru îngrășarea porcilor au avut sezon foarte viu de vară și rezultate bune. Pelângă consumul din ce în ce mai mare din capitală, s'au putut vinde relativ mai bine și porci tăiați din silă. Foarte puțini au ajuns în fabrica de săpun. Experiențele făcute cu serul lui Hutyra contra ciurmei porcilor, în cele mai multe cazuri au dat rezultate multămitoare.

Secția pentru procurarea de marfă a avut circulație mai mare, în prima linie cu *îngrășăminte artificiale*. Pentru ca să ofere membrilor mai multă siguranță la cumpărarea tuturor articolelor chimice, Reuniunea a angajat anume un chimist dela Politehnică.

Secția semințelor a întimpinat greutatea pe urma răspândirii prea mari a seminței de cucută. S'a cerut ministerului de agricultură ca negoțul cu sămânță de trifoiu să se facă pendent de încuviințarea autorităților.

Secția viticolă a lucrat cu toată stăruința la expedierea mijloacelor de combatere a boalelor viței de vie. S'a experiat cu mare zor și interes noul mijloc *Pulvazuro*.

Ca reprezentantă a firmei pentru construcția de buți de ciment *Borsari și Comp.* din Zürich, M. M. Sz. a arangeat pivnițele câtorva proprietari mari și s'a angajat la construcția pivniței complete, ce ministeriul de agricultură a proiectat-o pentru Miskolc.

S'a duplicat circulația *secției de vânzare a vinurilor*. Vinurile cele mai multe s'au exportat în Austria.

Secția de mașini favorizează, în prima linie, industria maghiară.

Secția asigurărilor încă a reprezentat cu succes interesele agricultorilor.

Conform tradiției și experiențelor, s'au amortizat din pretensiunile dubioase Coroane 14,439 65.

Bilanțul, apoi Contul Profit și Pierdere se prezintă astfel (la 30 Iunie 1911):

Activ.		
Numărare în cassa	Cor.	55,046 43
Rambursamente	"	31 542 54
Efecte	"	24 390 40
Portfoliul de cambii	"	1.037,514 55
Mărfuri în magazine	"	717 761 32
Debitori	"	5.592 821 94
Mobiliar	"	200 —
Depozite	"	267 339 60
Imobili	"	202.369 20
Total		Cor. 7.928,985 98

Pasiv.		
Capital de cote	Cor.	887.200 —
Fond de rezervă	"	280.000 —
" " pensiuine	"	478,140 58
" " refacții la cum-părători	"	419 040 28
Creditori	"	2.034 772 78
Depuneri în cont-curent	"	1.792 665 54
Cambiile debitorilor	"	1.565.888 96
Imprumut hipotecar	"	96,090 30
Depozitari	"	267,339 60
Cupoane neachitate	"	33 524 15
Profit disponibil	"	74 323 79
Total		Cor. 7.928,985 98

Contul Pierdere și Profit.

Debit.		
Salariile personalului	Cor.	205 316 24
Dări	"	32 141 68
Spese generale de regie	"	97,821 60
Amortizații	"	14,439 65
Darea imobiliului	"	3,925 04
Interese la împrumutul hip.	"	4.118 99
Profit disponibil	"	74 323 79
Total		Cor. 432,086 99

Credit		
Profit repurtat din 1909/10	Cor.	3,564 16
" dela mărfuri	"	397,154 21
Interese	"	18 967 74
Chirii	"	12,400 88
Total		Cor. 432,086 99

Profitul net s'a împărțit:

Suma realizată în 1910/11	Cor.	70 739 63
din care 5% pentru cote	"	42 964 50

Rest	Cor.	27 795 13
Fondului de rezervă 10%	"	2,779 51

	Cor.	25,915 62
25% pentru scop. O.M.G.E.	"	6 948 78

	Cor.	18 066 84
la care adaugând prof. repurtat	"	3,564 16

Din suma de Cor. 21,631 —

se va dota fondul de rezervă
 până la 10,000 cor. Cor. 7 220.49
 fondul de pensiuine 10 000 —
 iar restul de Cor. 4.410.51
 se va repurtă la anul viitor 1911/12.

Gavr. Todica.

Scumpetea!

Toată lumea se plânge de scumpete. Ziarele străine sunt în continuu asediate cu apeluri și cereri de ajutoare pentru cutare sau cutare classă de funcționari publici. Ba amenințări cu greve etc. fac ca chestiunea scumpetei să rămână neconținut la ordinea zilei în lumea mare. Pentru funcționarii publici se fac interpelări în parlament și în congregațiunile comitatense, în reprezentanțele orășenești etc. ca să li-se reguleze salariile în raport cu timpurile schimbate și cu scumpetea. Cu ce rezultat, asta e altă întrebare, dar vorba e că se face cel puțin gălăgie în jurul chestiunii.

Funcționarii privați stau mai rău în privința aceasta. Mai răslețiți și mai puțini la număr ei o iau mai domol. Se plâng și ei, cer, se frământă — între ei mai mult — dar cu mai puțină larmă și desigur și cu mai puține rezultate. Ei nu îndrănesc să ceară prea hotărît și prea de multe-ori, iar cât pentru amenințat, de aceasta nici vorbă nu poate fi.

Între acești funcționari „bine crescuți” se disting funcționarii de bancă români (alții nici nu avem).

E liniște peste tot. Nu li se aude gura, ergo de sigur că sunt perfect de mulțamiți cu soarta. Se va întreba cineva: Cum? Ce minune este aceasta? Acum când toată lumea se plânge de scumpete, de ce chiar numai funcționarii băncilor românești să fie îndestulți cu lefurile. Explicarea acestui fapt curios ar găsi-o cutare răutăcios în aceea, că mulți funcționari de bancă de ai noștri mai câștigă pe lângă salariul lor dela bancă încă și cu „cădelnița” sau cu „cancelaria”, după cum sunt — pe lângă funcționari — și preoți-învățători, avocați etc. Și poate este ceva adevăr și aici!

Pentru acei funcționari de-ai noștri, cari nu trăiesc numai după slujba dela bancă lucrul este, se înțelege, mult mai ușor.

Dacă nu li-se prea urcă leafa la bancă — deși nu prea are cine li-se împotrivi nici la aceasta — își urcă dânsii veniturile din a doua, sau mai bine zis din prima meserie, și scumpetea nu se prea simte. Afară de aceasta partea cea mai mare a acestor fel de funcționari se află la posturile de conducere, cari sunt relativ cele mai bine plătite! Lucrul ar fi deci până aici explicabil.

Dar se arată cu atât mai curios, cu cât știm că funcționarii mai inferiori, cari de regulă trăiesc numai din leafă sunt cei mai mulți, că dintre acești funcționari subalterni sunt cei mai mulți evalificați special

pentru posturile lor și cu toate acestea totuși nu se aud plângeri de traiu greu și de scumpete nici dela aceștia. Cei superiori și — în trecut fie zis — ne-specialiști, ceea-ce de altfel de astădată nu împoartă, nu se plâng de greu și de scumpete din motivele arătate mai sus, dar cum stau cei mai inferiori cari n'au alte venituri laterale. De ce nu se plâng aceștia?

Trebuie să presupunem sau că funcționarii noștri, adevărații funcționari, sunt prea modești, prea timizi, încât mai bine duc lipsă decât să ceară, să *pretindă* urcarea lefurilor în raport cu scumpirea traiului, sau apoi trebuie să presupunem că băncile noastre s'au gândit singure la această chestiune și au rezolvit-o în mod mulțamitor. Întru cât ar putea fi luată de bună explicarea aceasta din urmă, băncile noastre ar fi vrednice de laudă și ar fi dat dovadă de agerimea conducătorilor lor, cari știu să previe răul și nu lasă în năcaz pe aceia, după cari în cea mai mare parte își trage banca câștigul. Avem știri că unele bănci de-ale noastre de fapt au făcut începuturi de acestea vrednice de laudă și dorim ca altele, cele multe, să le urmeze exemplul.

Acordându-se bani de scumpete, respective urcându-se salariile pe acest motiv, la multe instituțiuni publice s'a ținut cont pe lângă salariile avute până atunci, de starea și greutatea familiare ale funcționarilor. Dăm aici pentru orientare un proiect de adaus de scumpete la funcționarii de stat cl. VI.—XI. publicat într'un ziar unguresc din Pesta;

		Adaus de scumpete	
		salariu	suma
cl. VI.	K 6400.—	12%	K 768.—
„ VII.	„ 4800.—	15%	„ 720.—
„ VIII.	„ 3600.—	20%	„ 720.—
„ IX.	„ 2600.—	25%	„ 650.—
„ X.	„ 2000.—	30%	„ 600.—
„ XI.	„ 1400.—	40%	„ 560.—

Ne tot spun alții, că noi cu băncile noastre suntem în plin progres pe toată linia și că lucrăm cu multă pricepere și cunoștință de cauză! Arăta-se-vor toate băncile noastre vrednice de aceste laude și acum? Căci să nu se uite: chestiunea funcționarilor noștri de bancă trebuie să fie și a băncilor noastre ineseși.

Institutele de bani săsești.

Într'un număr anterior al nostru am arătat, pe baza raportului centralei însoțirilor săsești sistem Raiffeisen, că concetățenii noștri Sași au în comunele lor rurale în total 173 însoțiri de credit.

Organizația financiară-economică, ce o are poporul săsesc în aceste 173 de însoțiri săsești se întregește încă cu 15 institute de bani, în ființă în orașele săsești mai însemnate și întemeiate parte în formă de casse de păstrare, pe părți fundamentale, parte ca societăți pe acții.

Orașele în cari Sașii au instituite de bani fondate și conduse încă de ei sunt: Sibiu, cu 3 institute de bani, între care două din cele mai mari: „Hermannstädter Allgemeine-Sparkassa“ și „Bodenkreditanstalt“; apoi Brașov cu 2 institute de bani, între cari „Kronstädter Allgemeine-Sparkassa“, cea mai veche cassă de păstrare din țara întreagă, fondată la anul 1841; Mediaș, Orăștie, Sebeșul săsesc, Cohalm, Făgăraș, Reghinul săsesc și Elisabetopole cu câte un institut de bani și Sighișoara și Bistrița cu câte două. Afară de acestea, 4 institute de bani, anume cele două din Sighișoara, cel din Mediaș și „Bistritzer Kredit und Vorschuss-Verein“ din Bistrița au întemeiat împreună sub firma „Pfundbrief-Anstalt Siebenbürgischer-Sparkassen A. G.“ un institut central, asupra căruia își cedează împrumuturile ipotecare, pentruca pe baza acelora institutul central să emită scrisuri fonciare.

Capitalul de fondare al celor 3 bănci săsești conducătoare este minimal: „Kronstädter Allgemeine-Sparkassa“ are K 14.000; „Hermannstädter Allgemeine-Sparkassa“ K 10.000 și „Bodenkreditanstalt“ din Sibiu K 200.000. Capitalul celorlalte variază între K 200.000 și 1 milion, iar institutul central pentru emisiunea de scrisuri fonciare din Mediaș are capital de K 3.5 milioane, din cari a creat cu K 3 milioane fondul de garanție al scrisurilor fonciare.

Dar dacă capitalul de fondare al băncilor săsești este relativ mic, ele s'au îngrijit de dotarea însemnată a *fondurilor lor de rezervă*, cari la cele 15 institute de bani ating la finele anului 1910 cifra de K 8.816.000. Fondurile de rezervă variază la singuraticile institute între K 109.000 și K 3.130.000 (Sparkassa din Sibiu).

Marea bogăție a poporului săsesc și a încrederii generale, de care se bucură băncile săsești în urma solidității lor, o reoglindează impozanta sumă a *Depozitelor spre fructificare*, ce administrează aceste bănci și cari se urcă la K 94.024.000, sumă în care de sigur se cuprind și însemnate capitaluri românești.

Locul de frunte în ce privește mărirea depozitelor spre fructificare îl ocupă „Sparkassa“ din Sibiu cu K 19.265.000, apoi „Sparkassa“ din Brașov cu K 18.842.000. La celelalte bănci depozitele variază între K 1.100.000 și K 7.7 milioane.

Activele totalității băncilor săsești prezintă următoarele cifre respectabile:

Împrumuturile ipotecare, pe anuități și în scrisuri fonciare K 226.321.000, Cambii K 28.893.000, Conturi-Curente K 21.037.000, Efecte K 32.596.000, Realități K 6.475.000, Obligațiuni K 1.937.000, Credite personale K 1.883.000, Împrumuturi cu caventați Coroane 2.440.000 și Lombard K 177.000. *Totalul activelor* se cifrează cu K 322.259.000. La aceasta cifră contribuie fără îndoială cu o sumă considerabilă și clientela românească a băncilor săsești.

Cu emisiunea de scrisuri fonciare, pe baza împrumuturilor ipotecare acordate se ocupă 4 institute de bani săsești, cari la finele anului 1910 au avut în circulație scrisuri fonciare în valoare de K 178.455.000,

plasate în parte și în Germania, în Olanda și în Elveția.

Asupra mărimii profiturilor curate realizate de singuraticile bănci săsești și de totalitatea lor, lucrarea statistică din care spicuim datele de mai sus, dureră nu ne lămurește. Constatare numai faptul, de altcum bine cunoscut, că dividendă băncilor săsești este minimală, variind între 4—7%; astfel că după dotarea fondurilor de rezervă în mod foarte munificent, precum am văzut din cifrele de mai sus — o însemnată parte a profitului curat se întrebuințează *pentru scopuri culturale și bisericesti și pentru ajutorarea meseriașilor Sași*.

Sumele împărțite sub titlul acesta în anul 1910 se urcă la considerabila sumă de K 437.000, la care „Sparkassa“ din Sibiu a participat singură cu Cor. 138.000 și „Bodenkreditanstalt“ din Sibiu cu Coroane 112.000; pe când sumele donate de celelalte institute variază între K 5000 și K 72.000.

Ancheta Reuniunii revizorilor.

Cum am amintit în numărul penultim al revistei noastre, în 1 l. crt. s'a ținut — din inițiativa Reuniunii revizorilor din Budapesta — o mare anchetă de specialiști cu privire la o eventuală reformă a institutelor financiare. La această anchetă au fost invitați toți factorii financiari de seamă, precum și o mulțime de reuniuni și corporațiuni din țară, ba a luat parte și reprezentanții a două instituțiuni de specialitate din Austria. Între cei invitați a fost și „Solidaritatea“, care conform dispozițiilor luate de prezidentul ei, a fost reprezentată prin secretarul său.

Ancheta, de care vorbim și despre care venim să raportăm azi mai amănunțit s'a ținut în sala de ședință a Camerei de comerț și a fost prezidată de fostul secretar de stat, actualul prezidinte al Reuniunii revizorilor, Iosif Sztérényi. — Acesta în cuvântul său de deschidere arată că viața economică a Ungariei stă înaintea unor însemnate prefaceri. Apariții din ce în ce mai însemnate, și mai caracteristice ne silesc să ne ocupăm cu aceste prefaceri, între cari se numără și chestiunea reformei institutelor financiare. Cu privire la această reformă arată că există două curente: unul care crede că rezolvirea chestiunii se poate face numai cu intervenția puterii de stat, altul, care susține, că reforma cea mai eficace poate fi introdusă numai prin o acțiune socială autonomă. Aceste întrebări — zice dânsul — sunt și obiectul anchetei de azi, pe care o declară de deschisă, după ce mulțumește corporațiunilor din țară și străinătate cari și-au trimes reprezentanții lor. Special a scos la iveală prezența reprezentanților Gremiului de specialiști din Viena, a Reuniunii băncilor boeme și a „Solidarității“.

Indată după deschiderea anchetei s'a dat cuvântul referentului Dr. Hantos Elemér, vice-prezedintele Reuniunii revizorilor. — Acesta crede că cea mai bună rezolvire, care s'ar putea da chestiunii dela ordinea zilei ar fi introducerea instituțiunii revizorilor, așa după cum s'a făcut în străinătate, special în Anglia. Ar fi adevărat să se pregătească — prin praxă și cursuri speciale — revizori anume, cari să funcțio-

neze apoi în această calitate pe singuraticile institute financiare. Și crede că aceasta s'ar putea ajunge mai ușor prin o propagandă intensivă din partea Reuniunii revizorilor, precum și prin anumite modificări a legii comerciale cu privire la organizarea comitetelor de supraveghiere. Dânsul însă înțelege că despre aceste din urmă modificări azi — din motive practice și politice — nici vorbă nu poate fi. Tocmai de aceea rămâne pe lângă acțiunea privată, ce ar fi să o desvolte Reuniunea revizorilor, în ajutorul căreia crede că ar fi bine să se intervină la băncile mari să-i dea tot sprijinul moral. Special ca aceste bănci să se decidă a acorda credite de reescompt numai la astfel de institute, cari vor fi reviziate prin organele specialiste ale Reuniunii revizorilor. Acesta a fost — în liniamente generale — conținutul referadei făcute de Dr. Hantos Elemér.

După cetirea referadei, s'a deschis discuția asupra ei. Cu totul au luat cuvântul — în afară de președinte și referent — 15 persoane. — Dintre acestea o parte, cu deosebire reprezentantul Reuniunii regnicolare a comercianților și cel al Reuniunii regnicolare a fabricanților (Dr. Horváth Lipót și Dr. Pirnitzer Gyula) au fost de părere să se cerce introducerea controlului facultativ. Toți ceilalți — cu trei excepțiuni — au fost pentru ideea controlului obligator, dar care să se introducă numai când terenul va fi pregătit și când se vor putea pregăti și califica un număr necesar de revizori. — E interesant a se ști însă și aceea că și dintre cei ce au cerut introducerea controlului obligator, mulți au fost de părere ca aceasta să se facă pe cale socială. Intre aceștia chiar și președintele de față Dr. Bubla. — Peste tot luat s'a manifestat un interes deosebit față de acțiunile reformatorice, pornite din inițiativă privată, pe cale socială și cât mai puțin amestec din partea puterii de stat. Poate acestei împrejurări are a se mulțumi și faptul că proiectul de decis — prezentat prin președintele anchetei — deja din capul locului declară că ține de necesară reforma institutelor financiare pe cale legală, dar aceasta numai atunci și numai până acolo până unde nu se împedecă libera dezvoltare și nu se alterează autonomia lor. Iar ce privește revizia propriu zisă și în proiect s'a dat expresiune necesității de a se creia respective califică mai înainte de toate revizori experți, ceea ce probabil se va face prin un curs special, cel-vor întocmi în comun oameni de praxă și de teorie. — Firește întocmirea acestui curs azi este numai idee și realizarea ei reclamă energie și bani. Întrucât aceste două condițiuni se vor putea întruni — cursul pentru revizori s'ar deschide fără amânare. — Din parte-ne — după cât cunoaștem spiritul de jertfă al celor chemați să realizeze această idee — cutezăm a proroci, că afacerea va trebui să mai aștepte în rezolvirea ei. Dacă însă totuși va fi să se deschidă proiectatul curs, credem că noi încă va trebui să ne trimitem oamenii noștri spre a-și câștiga și acea calificățiune formală de revizori, ce azi le lipsește.

De încheiere lăsăm să urmeze aci vorbirea ținută de reprezentantul „Solidarității“ la ancheta de care am vorbit în cele premergătoare. Vorbirea reprezentantului nostru — compusă după notele stenografice făcute de biroul anchetei — e următoarea:

*Excelență, D-le Președinte!
Onorabilă Conferență!*

Înainte de toate Vă rog a fi cu considerare, dacă — neposedând perfect limba maghiară poate nu mă voi putea exprima cu absolută corectitate. Cu toate acestea sunt sigur, D-V. mă veți înțelege fără greutate.

Ce se atinge de obiectul dela ordinea zilei, fie-mi permis să fac din capul locului două declarațiuni principiale: 1. că ce mă privește pe mine, sunt aderentul controlului obligator și 2. că aparțin acelor, cari nu numai cred, dar sunt convingși, că chestiunea controlului poate fi rezolvită prin inițiativa privată, pe cale socială, fără intervenție din partea statului,

Cred și sunt convingși despre aceasta pe baza propriilor mele experiențe. Căci, D-v. Prea Stimați Domni, știți destul de bine că în țara noastră există deja două reuniuni de bănci, la cari e introdus controlul obligator. Una este Reuniunea băncilor săsești, cealaltă a celor românești, adică Reuniunea „Solidaritatea“, pe care am onoare a o reprezenta în această anchetă. La ambele aceste reuniuni de bănci — cum zic — există controlul obligator.

La băncile noastre înainte de înființarea „Solidarității“ multă vreme a fost decretat controlul facultativ, care formă de control însă — Vă rog să-mi credeți — are prea puțină importanță practică, căci numai acele bănci se supun unui astfel de control, cari și fără aceasta lucrează destul de bine. Noi am făcut aceasta experiență și în momentul când ne-am conving de puțină valoare practică a controlului facultativ, am decretat controlul obligator. Netăgăduit, am avut și noi greutățile noastre. Și puține au fost acele institute, cari s'au decis să intre în noua noastră reuniune. Din cele peste 150 de bănci românești, atunci când am decretat controlul obligator, numai cam 40 au aderat și intrat în noua reuniune, în „Solidaritatea“ de azi. Se înțelege însă că împrejurarea aceasta nu ne-a putut determina să ne retragem de pe drumul pe care îl țineam de bun și folositor. Am rămas la locul nostru și trebuie să știți, că atunci când au apărut cele dintâi bilanțe subscrise de revizorii noștri, această împrejurare a exercitat o astfel de presiune morală asupra băncilor, ce nu intrase în reuniune, încât și acestea, succesiv au trebuit să intre așa că azi numai puține institute mai sunt, cari nu sunt membre la reuniunea noastră.

Da, există unele bănci cari n'au aderat la mișcarea noastră. Aceea însă, că unul sau alt institut nu se simte indemnă a intra în reuniune, după modesta mea părere, nu e nici o nenorocire. Peste tot e o afacere privată a fiecărei bănci — intru cât nu se supune controlului obligator — să caute a convinge publicul despre încrederea ce o merită. În privința aceasta avem un exemplu în adevăr interesant la Sașii din Ardeal. Cassa de păstrare din Brașov — Kronstädter Sparcassa — una dintre cele mai mari bănci din Ardeal, atunci când s'a constituit Reuniunea băncilor săsești, nu a aderat la celelalte. A făcut aceasta exclusiv din punct de vedere principal, pentru-că desigur aceasta bancă n'a avut de ce să se teamă de controlul obligator. Se înțelege, prin aceasta Cassa de păstrare din Brașov n'a încetat a fi o bancă mare și deamă de încredere, dar nici n'a putut împedecă reuniunea în activitatea ei.

Între astfel de împrejurări, în Ardeal, ori, rămânând la băncile românești, controlul obligator s'a validat deplin și acest control — trebuie să spun — nu se extinde numai asupra bilanțului, a calculărilor sau a inventarelor, ci și asupra tuturor ramilor de afaceri, ca de ex. acordarea de credite, plasarea averii institutului ș. a. — Revizorul nostru nu caută numai aceea că bilanțul din punct de vedere matematic e corect, că calculările sunt exacte sau că inventarele corăspund, ci se uită și la aceea, că cambiul sau im-

prumutul hipotecar să-și aibă acoperirea sa reală. Astfel revizorul — în cadrele regulamentului nostru special nu e de fel restrâns în activitatea sa.

Dar, Prea Stimați Domni, Vă rog să credeți că până am putut ajunge aici, am străbătut o cale destul de grea. Căci bunăoară când ne-am constituit, numai așa am putut realiza ideea controlului obligator, că am asigurat singuraticelor institute dreptul să-și poată alege libere un revizor oarecare din șirul revizorilor reuniuni. Din aceasta însă a urmat o curioasă anomalie. Anume: unele institute au ales pe câte unul sau altul dintre revizori în direcțiune sau comitetul de supraveghiere, pe care apoi — în multe cazuri — îl cereau de revizor, prin ce firește principiul controlului obligator și independent deveni iluzoriu. Ce eră deci de făcut? A schimbă statutele prin cari se asigurase băncilor dreptul de a-și alege revizor după plac — eră imposibil. Cu toate acestea am putut totuși rezolvi această chestie gîngășe așa, că prin regulamentul pentru revizori am decretat, că aceștia se pot angaja să revizoreze numai la astfel de institute, la cari nu sunt angajați în direcțiune sau în comitetul de supraveghere. În chipul acesta ne-a succedat pe deoparte să menținem neștirbite drepturile băncilor, pe de altă parte să salvăm și principiul controlului independent.

Onorată Conferență! Din cele expuse până acum s'a putut vedea rezultatele ce le-am ajuns în afacerea controlului obligator. Sunt rezultate, fără îndoială, vrednice de apretiat. Cu toate acestea noi nu ne-am oprit în drumul nostru, ci ca să aibă și o sancțiune acțiunea revizorilor noștri, am decretat că aceștia nu pot merge la una și aceeași bancă la revizuire decât numai alternativ, cu alte cuvinte că institutele noastre trebuie să ceară în fiecare an, sau cel puțin la doi ani odată, tot alt revizor. Poate mă veți întreba, de ce aceasta? Răspunsul la o asemenea întrebare se indică de sine. Am făcut-o pentruca activitatea revizorilor noștri să aibă și rezultate practice. Se știe anume, că revizorii sunt datori să facă raport despre revizuirile făcute, raport în care pot să-și expună eventualele lor observări și propuneri cu privire la institutul revidat. Dacă ei se conving de ex. că creditul de reescont e prea mare, că averea institutului nu e destul de mobilă, că capitalul acționar nu e suficient etc. pot face, ba au chiar datorința să facă propuneri concrete, prin care să asigure dezvoltarea reală și sănătoasă a institutului respective. Și direcțiunea institutului revidat are să țină samă de raportul și propunerile revizorului cu atât mai mult, cu cât revizorul următor care e chemat să ia privire asupra lucrărilor revizorului precedent nu se poate apuca de lucru decât numai după-ce s'a convins, că conducerea institutului s'a ocupat serios și s'a silit să urmeze înviațiunilor date de acel revizor. În felul acesta controlul obligator exercită mare influință nu numai ce privește administrarea regulată și corectă a băncilor, ci și asupra dezvoltării solide și pricepute a acestora.

Și credeți-mă, Domnilor, că și acele două reuniuni de bănci din Budapesta, despre cari se vorbește atât de mult în timpul din urmă și cari ambele sunt reprezentate în această anchetă, încă ar fi putut introduce controlul obligator, dacă dela început l-ar fi acceptat. E drept că în acest caz numărul membrilor lor n'ar fi fost așa de mare și ar fi lucrat cu mijloace materiale mai mici, însă controlul obligator azi ar fi introdus pe toată linia. — Aceasta e credința mea, Domnilor, și simt că nu mă înșel în ea. Tocmai de aceea și pe baza celor ce am avut onoare a Vă expune, îmi permit a Vă recomandă să cereți a rezolvi

chestiunea controlului la institutele financiare pe cale socială.

Onorată Conferență!

Permiteți-mi încă o mică reflexiune. Dacă am înțeles bine, Dl Dr. Hantos a propus ca și până ce chestiunea revizurii va fi rezolvită, să fie rugate băncile mari să acorde credite numai acelor institute, cari vor fi revidate prin organele Reuniunii revizorilor. Cu privire la acest obiect părerea mea este că această propunere trebuie concepută în mod mai liberal. Trebuie concepută astfel încât și institutele, cari sunt revidate prin organele reuniunii noastre, cum și a altor reuniuni de bănci, să se bucure de aceeași considerație. Cererea aceasta a mea e și motivată și practică. Motivată pentru aceea pentrucă revizorii noștri sunt oameni de specialitate pricepuți, a căror activitate e onorată cu încrederea băncilor mari, chiar și a băncii de emisiune. Practică, pentru că dacă nu facem astfel, atunci se vor găsi chiar și aci în Budapesta bănci mari, cari cu toate acestea le vor credita sau apoi le constrângem aceste institute să apeleze la credit în străinătate. Rog dară pe dl Dr. Hantos să-și modifice propunerea în mod corespunzător. Vă mulțumesc.

*

P. S. După informațiunile ce le avem vorbirea reprezentantului „Solidarității“ a provocat mult interes în toate părțile. Special a interesat pe reprezentanții corporațiunilor din Austria, cari au și cerut-o în traducere germană. Unul dintre aceștia, reprezentantul gremiului de specialiști din Viena, și-a luat amănunțite informațiuni și asupra organizării economice și financiare a poporului nostru în scopul unei publicațiuni informative.

REVISTA FINANCIARĂ.

Situațiunea.

Sibiu, la 16 Noemvrie 1911.

În piața externă de bani s'a observat în săptămâna trecută o ușurare oarecare, care însă a fost trecătoare. În Paris în deosebi este mare abundență de bani, cu toate acestea ofertele în străinătate sunt foarte rezervate, din cauza situației politice nesigure. Discontul privat a costat de altcum în Londra $3\frac{3}{8}\%$, în Berlin $4\frac{1}{2}\%$ și în Paris $3\frac{1}{4}\%$.

În piața internă de bani cererile continuă a fi foarte mari și banii rari și scumpi. Banca de emisiune este continuu asaltată cu cereri și nu arareori institutele din provincie plătesc la institute private din capitală 6—7%. În fața situației politice internaționale sunt puține prospecte de o ameliorare apropiată pe piața de bani.

Discontul privat a costat în Viena $4\frac{7}{8}$ — $4\frac{15}{16}\%$ iar în Budapesta a variat între $5\frac{1}{8}\%$ — 6% și chiar peste 6%.

Rugare către abonenții noștri.

Apropiindu-ne de sfârșitul anului rugăm cu stăruință pe onor. noștri abonenți, particulari ca și institute de bani, cari sunt în restanță, să binevoiască a-și achita grabnic restanțele.

de abonament și de taxe de inserțiuni, precum și prețul „Anuarului băncilor române“ pe anii trecuți și anul curent.

CRONICA.

Cooperativele de consum în Ungaria. După o publicație statistică a ministerului de comerț au existat în anul 1909 pe teritoriul Ungariei în total 1535 de cooperative de consum. Cele mai numeroase cooperative de acest fel se află în părțile vestice, nordice și ostice ale țării, pe când în părțile sudice ele sunt mai puțin răspândite. În Ardeal au funcționat, după datele oficiale, 216 cooperative de consum, cele mai multe în Săcuime și între Sași; între aceștia din urmă 44 de cooperative.

Dintre cele 1497 de cooperative asupra cărora publicația oficială are date complete au fost 338 cu totul independente, 4 în legătură cu „Centrala însoțirilor de credit“, 889 în legătură cu „Hangya“, 228 cu Centrala însoțirilor creștine și 38 cu Centrala însoțirilor Raiffeisen.

Numărul total al membrilor diferitelor însoțiri a fost de 290,114, al părților fundamentale subscrise s'au cifrat cu K 9.096,301, din care sumă au fost vărsate K 9,187,843.

Căile ferate de stat r. u. în 1910. În anul 1910 căile ferate ungare, puse sub administrația căilor ferate de stat, au avut o lungime de 17,753 Km.

Capitalul investit în aceasta rețea a căilor ferate se cifrează cu K 2,786.611,072.

Pe căile ferate de stat s'au transportat în anul 1910 32.187,727 tone mărfuri, după cari a rezultat un venit de K 245,539,859. Numărul călătorilor a fost de 67.331,152, cari au dat un venit de K 86.420.028. Totalul veniturilor căilor ferate de stat s'au cifrat în anul 1910 cu K 370.960,342, aproape cu K 36 milioane mai mult decât în 1909, iar cheltuielile cu K 277.739,253.

Bancă pentru promovarea economiei de vite. Precum se anunță guvernul României se ocupă serios cu planul de a fondă o bancă, a căreia menire ar fi să promoveze economia de vite a țării, prin împrumuturi ieftine, ce ar acorda țăranilor în scopul cumpărării și îngrășării vitelor. Un mare ziar maghiar din capitală luând notă de planul guvernului roman, zice: „Precum în multe privințe, așa și în chestiunea aceasta mica România ne poate servi de exemplu“.

Sumar.

Cum lucrează alții și cum lucrăm noi? — Scumpetea. — Institutele de bani săsești. — Ancheta reuniunea revizorilor. — Revista financiară: Situațiunea. — Cronică: Cooperativele de consum în Ungaria, Căile ferate de stat, v. u. în 1910 Bancă pentru promovarea economiei de vite.

„GRĂNIȚERUL“, institut de credit și de economii, ca societate pe acțiuni în Hunyad-Dobra.

Prospect

pentru emisiunea a V-a de acții.

Adunarea generală extraordinară a institutului nostru, ținută în 9 crt., a luat concluzul, ca să se sporească capitalul nostru societar până la suma de K 500,000, autorizând direcțiunea cu executarea acestui concluz, cu îndatorirea, ca direcțiunea să raporteze proximei adunări generale despre rezultatul subscrierilor, care adunare generală apoi va fixa suma capitalului social într'o sumă mai mare sau mai mică de K 500,000.—, în proporție cu subscrierile făcute.

Executând acest concluz oferim spre subscriere 2500 bucăți acții de câte K 100.— nominal, sub următoarele condițiuni:

1. După fiecare acție din emisiunile vechi se poate opta o acție din emisiunea prezentă cu prețul de K 104.— per bucată.

2. Acțiunile ce rămân neoptate, se ofer în prima linie tot acționarilor cu prețul de K 110.— per bucată. Direcțiunea intrucât s'ar înșinuă mai multe acții decât sunt disponibile, e îndreptățită a reduce numărul acțiilor subscrise, observând însă regula, ca fiecare optant să primească barem o acție cu acest preț.

3. Acțiunile, cari eventual rămân neoptate după normele de sub 1 și 2, se vând și la alții cu prețul de K 140.— per bucată.

Terminul ultim pentru optare este:

Pentru acțiunile de categorie de sub 1, până în 1 Ianuarie 1912.

Pentru acțiunile de categorie de sub 2, până în 15 Ianuarie 1912.

Pentru acțiunile de categorie de sub 3, până în 1 Februarie 1912.

La subscriere sunt a se plăti de fiecare acție: pentru categoria de sub 1, câte K 15.—

” ” ” ” 2, ” ” 20.—

” ” ” ” 3, ” ” 50.—

Restul se plătește după cum urmează:

K 10.— în 1 Martie 1912.

K 10.— ” 1 Maiu 1912.

K 10.— ” 1 August 1912.

K 10.— ” 1 Noemvrie 1912.

K 10.— ” 1 Februarie 1913.

K 10.— ” 1 Aprilie 1913.

K 10.— ” 1 Iulie 1913.

K 10.— ” 1 Septemvrie 1913.

K 10.— ” 1 Noemvrie 1913.

Se pot plăti și mai multe rate sau întreg capitalul deodată. După ratele plătite se restituie 6% interese. Ratele restante sunt a plăti cu 7% interese de întârziere.

Sumele intrate peste prețul nominal al acțiilor, se vor adăuga la fondul de rezervă.

La caz de neplătire a acțiilor, se aplică §-ul 9. din statute.

Domnii acționari sunt rugați să-și prezinte acțiunile (fără coala de cuponi) pentru optare, folosind epistola de pe contrapagină. Imediat după efectuarea optării, acțiunile se înapoiază împreună cu certificatele interinale.

Acțiunile din emisiunea aceasta participă la dividenda anului 1914.

Hunyad-Dobra, la 9 Octomvrie 1911.

«Grănițerul»,

institut de credit și econ. ca soc. pe acțiuni.
Hunyad-Dobra.

Bursa de efecte din Viena și Budapesta.

Cursul din 14—15 Noembrie 1911.

%	V A L O R I	Viena vinde	Bpesta vinde
A. Datoria de stat ungară.			
4	Renta ung. aur. scut. de dare	111.25	111.50
4	" " Cor. " " "	90.95	91.20
3 1/2	" " " " " " " " "	79.15	79.50
—	Impr. cu premii à 100 fl.	452.—	464.—
4	" p. reg. Tisei și Seghedin, sc. de dare	315.—	316.—
3	Impr. p. regul. Porților de fier. " " "	75.90	76.—
4 1/2	Oblig. de regalii croato-slavone " " "	100.10	100.—
4	" rurale ungare " " "	92.15	92.50
4	" " croato-slav. " " "	93.50	93.50
B. Datoria de stat austriacă.			
4	Renta unit. conv. în cor., Mai-Nov., sc. de dare	92.10	92.—
4	" " " " Ian.-Iulie " " "	92.—	92.—
4-2	" " în hârtie, Febr.-Aug. " " "	95.15	95.25
4-2	" " argint April-Oct. " " "	95.25	95.25
4	Losuri din 1860 à fl. 500.—	1650.—	1670.—
4	" " 1860 à fl. 100.—	449.—	460.—
—	" " 1864 à fl. 100.—	621.—	614.—
4	Renta austr. aur., scut. de dare	116.25	115.75
3	" " Cor. " " " " " " "	92.—	92.—
4 1/2	" " de invest. " " " " " " "	80.70	—
C. Alte datorii publice.			
4	Impr. orașului Budapesta din 1903, sc. de dare	90.70	91.50
5	" " Viena	100.80	—
6	" bulgar p. căi ferate din 1892 à frs 125	121.75	—
—	Imprumut Temeș-Bega din 1897	92.15	94.—
D. Scrisuri fonciare, obligaț. com., etc.			
4	Instit. de Cred. fonc. austr.	93.80	—
4	Banca austro-ungară 50 ani în florini . .	97.40	97.40
4	" " " " 50 ani în coroane	97.75	97.75
4 1/2	Banca comer. ung. Pesta în fl.	99.75	99.75
4	" " " " în cor.	92.50	92.75
4 1/2	Obl. com. "banca ung. Pesta cu 10% premie	102.20	103.50
4	" " " " repl. 60 ani	92.25	92.50
4	Scris. fonc. I Cassă de păstr. patr., Pesta	93.10	93.25
4	Obl. com. " " " " în cor.	92.25	92.75
—	Obl. cu premii I. Cassă de păstr. patr. à K 100	—	120.50
1	Scris. fonc. Inst. de credit fonciar ungar în cor.	93.50	94.10
4 1/2	Banca hipotecară ungară în cor.	99.50	99.50
4	" " " " " " " " " " " " " " " " "	92.50	92.50
5	Obl. cu premii Banca ung. hip. à K 100	—	130.—
4 1/2	"Albina", Sibiiu	—	101.—
4 1/2	" " " " " " " " " " " " " " " " "	—	99.—
4 1/2	Cassa de păstrare generală Sibiiu,	99.50	100.—
4	" " " " Brașov	92.50	92.50
4 1/2	" " " " " " " " " " " " " " " " "	99.75	100.—
4 1/2	Inst. de credit fonciar Sibiiu,	99.75	100.—
4	" " " " " " " " " " " " " " " " "	92.50	92.50
E. Lozuri.			
3	Impr. cu premii Inst. de cred. fonc. aust. din	307.75	—
3	1880 à fl. 100	—	—
—	Impr. cu premii Inst. de cred. fonc. aust. din	284.50	—
—	1889 à fl. 100	—	—
4	Impr. cu premii Banca ung. hipot.	261.50	252.—
2	" " " " sârbeac à frs 100 —	131.75	129.—
5	Los. p. regularea Dunării, din 1870 à fl. 100.	328.—	—
—	Basilica—Budapesta à fl. 5.—	42.—	42.50
—	Inst. de credit p. com. și indust. à fl. 100.—	524.—	522.—
—	Buda, cemuna à fl. 40.—	—	—
—	Pálffy, à fl. 40.—	—	—
—	Crucea roșie austriacă, a fl. 10.—	79.25	80.—
—	" " " " ungară, à fl. 5.—	55.50	52.—
—	Losurile comunei Viena din 1874 à fl. 100.—	524.—	530.—
—	Sanatorium Regina Elisabeta K 5.—	—	13.50
—	Lozuri „Jó sziv“, à fl. 4.—	—	21.—
F. Valute.			
—	Galbini imper. pr. bucată	11.37	11.47
—	20 franci aur	19.18	19.18
—	20 marce aur	23.59	23.58
—	Sovereigns pr bucată	24.12	—
—	Ruble hârtie per bucată	2.56	2.56
—	100 Marce hârtie	117.95	117.92
—	100 franci hârtie	—	95.15
—	100 lire hârtie	95.05	95.82
—	100 lei hârtie	—	95.08

Bursa de mărfuri din Budapesta.

Cursul din 15 Noembrie 1911.

Grâu de Bănat	per 100 kg. vinde	23.35—23.65
" " Tisa	" " " "	23.25—23.90
" " Pesta	" " " "	22.95—22.65
" " Alba-reg.	" " " "	23.20—23.50
" " Bacica,	" " " "	22.95—23.70
Secară	" " " "	19.05—19.65
Orz	" " " "	18.80—19.20
Ovės	" " " "	18.10—19.90
Porumb	" " " "	19.55—19.70
Rapiță,	" " " "	—
Slănină (clisă)	" " " "	135.—137.—
Untură de porc B.-Pesta	" " " "	159.—160.—

Bursa de București.

Cursul din 15 Noembrie 1911.

Rentă amort., impr. 185 mil. din 1903, 5%	vinde	Lei	102.1/2
" " " 274 " " 1890, 4%	"	"	6.1/4
" " " 180 " " 1898, 4%	"	"	94.1/4
" " convertită din 1905, 4%	"	"	92.1/2
" " convertită din 1904, 4%	"	"	92.90
Obligațiile Credit. județian și comunal 5%	"	"	101.60
Scrisuri fonciare rurale 5%	"	"	131.—
" " " " " " " " " " " " " " " " "	"	"	92.—
" " " " urb. București 5%	"	"	100.1/2
" " " " lași 5%	"	"	97.1/2

„RIUREANA“, inst. de credit și econ. soc. pe acțiuni.

CONCURS.

Direcțiunea institutului de credit și economii „Riureana“ societate pe acții în Caplnoc-Mănăștur (com. Solnoc-Doboca) publică concurs pentru ocuparea postului de

contabil

cu termen de 15 Decembrie 1911.

Recurenții au să dovedească că au praxă de bancă și că sunt în stare a conduce independent afacerile de bancă. și să recere cautiune de 2000 cor.

Salar pe un an de probă 1400 cor. și cuartir.

(1—2)

Direcțiunea.

„LUMINA“,
institut de credit și economii soc. pe acții în Sibiiu.

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de contabil la filiala noastră din Turda și pentru un post de practicant la Centrală eventual filiala din Murășorheiu publicăm prin aceasta concurs cu termen până la 1 Decembrie a c. st. n.

Reflectanții au să documenteze că au absolvat școala comercială, vorbesc limbele țarei și sunt scutiți de obligământul militar.

Contabilul trebuie să dovedească că a făcut praxă de cel puțin 2 ani, iar ca practicant va fi numit cel cu praxă.

Salarul contabilului și al practicantului se va stabili cu ocaziunea alegerii, de aceea se recere ca reflectanții să-și arete pretenziunile în cererile concursuale.

Sibiiu, din ședința Direcțiunei, ținută în 10 Noembrie 1911.

(1—2)

Direcțiunea.